



stichting voor kansverbetering
van vrouwen in Zuid-Afrika

Tania Leon Studiefonds Beleidsplan 2010 t/m 2013

1. Introductie

In 1986 werd het Nederland Studiefonds opgericht. Oprichtster was Tania Leon, een initiatiefrijke bevrogen zwarte Zuid-Afrikaanse vrouw die in 1972 het Apartheidsregime ontvluchtte en naar Nederland kwam. Zij zamelde geld in om haar nichtje Natalie te laten studeren. Het Studiefonds werd opgericht om de macht van de zwarte bevolking te versterken; specifiek door emancipatie via scholing van kansarme zwarte vrouwen. Het Studiefonds wist jaren achtereen mooie bedragen over te maken aan CEAP. CEAP (Catholic Educational Aid Programme) hield zich bezig met het werven van fondsen en verstrekken van studiebeurzen én faciliteiten aan kansarme talentvolle zwarte jongeren. Toen na de apartheid het verstrekken van beurzen in Zuid Afrika in 1999 door de staat werd geregeld in het NSFAS kwam een belangrijke taak van CEAP te vervallen. CEAP slaagde er in om haar belangrijke positie als toegangspoort tot studie voor arme zwarte studenten te behouden. De vernieuwde organisatie ging REAP (Rural Education Access Programme) heten en het selecteren en begeleiden van kansarme studenten werd haar kerntaak.

Met de veranderingen in het beurzensysteem in Zuid Afrika zag ook het Tania Ruth Leon Studiefonds zich geplaatst voor een bijstelling in haar beleid. Nu wordt geld overgemaakt voor begeleidingstrajecten ipv beurzen. De naam van de stichting werd veranderd in Tania Leon Studiefonds, stichting voor kansverbetering van vrouwen in Zuid-Afrika en de statuten werden aangepast. Oprichtster Tania Leon is overleden in 1996 maar haar nichtje Natalie Leon is nog altijd actief in Zuid-Afrika als bestuurslid van REAP.

2. Visie

In Zuid Afrika is het volgen van hoger onderwijs geen vanzelfsprekendheid, zeker niet voor vrouwen. Onderwijs is duur en studiebeurzen zijn moeilijk te krijgen. Bovendien is de achterstand van vrouwen ten opzichte van mannen nog erg groot. Het Tania Leon Studiefonds is een Nederlandse stichting die geld inzamelt om talentvolle maar kansarme Zuid-Afrikaanse zwarte vrouwen in staat te stellen een hogere beroepsopleiding of een universitaire studie te volgen. Deze vrouwen zijn afkomstig van het platteland. Een goed opgeleide vrouw is van groot belang voor de verbetering van haar directe omgeving en voor de ontwikkeling van haar land. Het TLS wil een bijdrage leveren aan een verkleining van de achterstandspositie van zwarte plattelandsvrouwen en helpt daarom mee aan het bieden van studiemogelijkheden voor deze groep. Het motto van het fonds is "*educate a woman and you educate a nation*".

3. Toekomst

Bij denken over de lange termijn is het van belang om de context en de positie van het TLS alswel die van partnerorganisatie REAP nader te bezien. Daarin ligt besloten wat mogelijk en haalbaar is.

3a. Tania Leon Studiefonds: mogelijkheden en beperkingen

De kracht van het Tania Leon Studiefonds lag jaren lang in de sterke solidariteit die er in Nederland te vinden was met de positie van zwarte vrouwen in Zuid-Afrika. De situatie voor achtergestelde vrouwelijke studenten in Zuid Afrika uit rurale gebieden is inmiddels wel verbeterd, maar hun kansen om een universitaire studie te volgen zijn vele malen beperkter dan voor maatschappelijk meer bevoorrechte studenten. TLS levert een bijdrage om deze achtergestelde studenten een kans te geven om wel een hogere opleiding te volgen en aan de cirkel van armoede te ontsnappen. Wij blijven deze zaak steunen zolang hier behoefte en vraag naar is en hebben REAP als partnerorganisatie gekozen, juist omdat zij zich op deze doelgroep richten. Er is sprake van een steeds veranderende vorm van steun aan het bevorderen van onderwijskansen voor vrouwen. Eerst ging de steun direkt vanuit Nederland naar de betreffende studenten, toen via de lokale tussenpersoon REAP (sinds 1993). Inmiddels verstrekken wij zelf geen beurzen meer, omdat REAP's studenten automatisch doordat zij begeleiding van REAP krijgen, in aanmerking komen voor een overheidsstudiebeurs. Wel betalen wij hun studiebegeleiding (mentoring, coaching) vanuit REAP als ook een kleine bijkomende onkostenvergoeding voor boeken, zakgeld, reiskosten naar huis, etc. We houden nauw contact met de ontwikkelingen binnen REAP en vinger aan de pols mbt de veranderingen in het onderwijslandschap in Zuid Afrika om de relevantie en meerwaarde van onze steun te bepalen. Dit laatste doen wij o.a. door contacten te onderhouden met het South Africa Netherlands research Programme on Alternatives in Development (SANPAD), een universitair uitwisselingsprogramma tussen Nederlandse en Zuid Afrikaanse universiteiten.

De eerste lichte vaste donateurs van het TLS dateert uit de Anti Apartheidstijd maar deze groep is kennelijk aan het verouderen en krimpt in. De afgelopen paar jaar laten een dalend aantal vaste donateurs zien. De aanwas van nieuwe donateurs blijft achter bij het aantal wat vertrekt. In zijn algemeenheid lijkt er sprake van een afnemende belangstelling in Nederland voor ontwikkelingshulp en de donatie-bereidheid is door de economische crisis afgenomen. Wel kan gezegd worden dat er zich met een zekere regelmaat mensen melden, die heel gericht kiezen voor doelgroep en doelstelling van het TLS. Daarom is het van groot belang dat het fonds bekend is en gemakkelijk te vinden is. Bestuursleden, donateurs en ambassadeur Adriaan van Dis spelen daarin een grote rol. De website is van wezenlijk belang voor de publieke zichtbaarheid.

De belangrijkste uitdaging voor het Tania Leon Studiefonds is om de inkomsten van het fonds op peil te houden. Voorop staat dat het aantal te begeleiden studentes door partnerorganisatie REAP minimaal gelijk blijft aan het aantal van 2010. Alle aandacht zal de komende jaren dan ook uitgaan naar consolidatie van hetgeen in het verleden bereikt is. Hoewel REAP voor haar inkomsten niet geheel afhankelijk is van het TLS vinden wij dat REAP moet kunnen vertrouwen op een min of meer vaste investering van onze kant. Alleen dan zijn zij in staat om een consistent beleid te voeren. Het TLS is een klein fonds en heeft niet de ambitie om groot te willen worden. De werkzaamheden en verantwoordelijkheden die het fonds met zich meebrengen kunnen door een klein bestuur goed worden behartigd. Alle bestuursleden doen hun werk vrijwillig en belangeloos. Verhoging van het ambitieniveau zou niet alleen meer werk met zich mee brengen, maar zou de stichting ook confronteren met andere organisatie-eisen. Hier wordt niet voor gekozen. De samenstelling van het TLS bestuur is in 2009 voor een groot deel gewijzigd. Continuïteit van de organisatie is gewaarborgd en er zijn nieuwe kansen voor nieuwe of andere activiteiten.

In de werkwijze van het TLS worden de verzamelde donaties over enig jaar aan het eind van dat jaar overgemaakt naar REAP, waarmee deze gelden leidraad zijn voor het aantal te begeleiden studentes in het jaar daarop. De stichting merkt in haar contacten dat donateurs veel waarde hechten aan gezichten bij de studentes. Men wil graag weten wie er gesteund wordt en hoe de

studieresultaten zijn. TLS kan aan deze behoefte voldoen omdat REAP 2 x per jaar een uitgebreid verslag stuurt waarin o.a. de vorderingen van de studenten zijn opgenomen. Er is intensief contact met onze partnerorganisatie middels mail en skype.

3b. REAP: mogelijkheden en beperkingen

De kracht van REAP lag, ten tijde van de Apartheid, in het organiseren van studiebeurzen voor zwarte vrouwen. Momenteel ligt haar kracht in het selecteren, begeleiden en faciliteren van kansarme studenten van het platteland. REAP kreeg het voor elkaar dat de door de staat te verstrekken beurzen en leningen voor studenten die door REAP geworven en begeleid worden, via REAP worden uitbetaald. Zo werd het afgesproken in 1999 en gebeurt het nog altijd. Dat de werkwijze van REAP erkenning ondervindt in Zuid Afrika blijkt uit het feit dat REAP in 2008 de Gouden Impumelelo Award ontving voor haar innovatieve aanpak van armoedebestrijding. Studenten, die begeleid worden door REAP doen het verhoudingsgewijs goed in de studie. Maar er is nog heel veel werk te verzetten om iedereen goede kansen op hoger onderwijs te geven. REAP wordt financieel gesteund door een breed scala aan donoren en is niet geheel afhankelijk van het TLS. Van de 32 institutionele en particuliere donoren/ financiers/ sponsoren zijn er 13 afkomstig uit Zuid Afrika, goed voor een totaal van 38% van de jaarbegroting.

Momenteel bevindt de organisatie zich op een keerpunt. REAP ziet mogelijkheden tot groei en heeft een zekere ambitie, hoewel zij zich realiseert dat uitbreiding van het aantal studentbegeleidingen niet alleen meer financiële middelen vereist maar ook een meer professionele organisatie. In 2009 en 2010 is door REAP gewerkt aan een kwaliteitsverbetering in de organisatie. Het NCDO had daarvoor extra subsidie beschikbaar gesteld. De komende 2 jaar heeft REAP nodig om veranderingen die zij wenselijk acht verder uit te werken, door te voeren en te bestendigen. De organisatie werkt aan een groeispurt. Enkele wisselingen in de staf en de directie zijn daar een gevolg van. In haar strategische plan (eind 2009) kiest REAP voor:

- Continuering van de focus op studenten afkomstig van het platteland
- Verdere ontwikkeling van de studentbegeleiding (o.a. pilot project voor 1^{ste} jaars studenten om betere studieresultaten te bereiken; extra support voor 2^{de} en 3^{de} jaars studenten door een senior student; ontwikkeling van een model voor vervroegde selectie van studenten nog tijdens hun laatste jaar van de middelbare school)
- Duurzame inkomstenbronnen (adequate fondsen voor uitvoering van de programma's én de ondersteunende functies; voldoende mankracht om de programmadoelen te realiseren; ICT infrastructuur; opbouw van reservekapitaal voor tenminste één jaar)
- Opbouwen van duurzame partnerrelaties (diversiteit in fondsen vergroten; de outputs van de programma's verbeteren; relatie met overheid bestendigen)
- Onderzoek en belangenbehartiging
- Bij uitzondering begeleiding van niet plattelandstudenten (op verzoek van partners)

REAP zit in verschillende adviescommissies van de overheid ter bevordering van de kwaliteit en diversiteit van het hoger onderwijs. Daarnaast werkt zij structureel samen met de nationale overheid als geselecteerde verstrekker van overheidsstudiebeurzen. Op lokaal niveau is er nauwe samenwerking met de scholen, de lokale overheden en andere NGO's voor de werving en selectie van nieuwe studenten.

Komende jaren zal blijken of REAP als organisatie in staat is haar taken verder uit te bouwen en daar een voldoende solide financiële basis voor te realiseren.

4. Doelen TLS

De doelen van het Studiefonds staan in de op 24 juli 2009 gewijzigde statuten, helder omschreven.

1. Het werven van fondsen voor studiefinanciering en andere ondersteuning van kansarme Zuid-Afrikaanse vrouwen voor het volgen van een universitaire opleiding/hogere beroepsopleiding in hun eigen land
2. Het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van Zuid-Afrikaanse vrouwen middels een opleiding

3. Het bevorderen van de daadwerkelijke betrokkenheid van Nederlanders bij de ontwikkeling van de Zuid Afrikaanse samenleving
4. Het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande – in de ruimste zin genomen – in verband staat of daaraan bevorderlijk kan zijn

5. Strategie TLS

De wijze waarop het TLS de gestelde doelen de komende jaren denkt te verwezenlijken is het best in een schema samen te vatten.

	Doelen		strategie		Activiteit	2010	2011	2012	2013	
1	Het werven van fondsen voor studiefinanciering en andere ondersteuning van kansarme Zuid-Afrikaanse vrouwen voor het volgen van een universitaire opleiding/hogere beroepsopleiding in hun eigen land	1.1	passieve fondswerving door de bekendheid van het studiefonds te vergroten zodat potentiële giftgevers en legatschenkers het fonds kunnen vinden.	1.1.1	Gebruik maken van netwerken bestuursleden en de ambassadeur van het fonds Adriaan van Dis	Target 5000 €	Target 25000 € *	Target 25000 € *	Target 25000 € *	
				1.1.2	info op website over donaties, lijfrentes, nalatenschappen en legaten	uitvoeren	uitvoeren	uitvoeren	uitvoeren	
			1.2	actieve fondswerving om eenmalige of vaste donateurs te werven.	1.2.1	Sponsoractiviteiten zoals: jaarlijkse sponsorwandeling	Target 1000 €	Target 1000€	Target 1000€	Target 1000€
			1.2.2		Flyeren op feestjes en bijeenkomsten	uitvoeren	uitvoeren	uitvoeren	uitvoeren	
			1.2.3		Flyering, stands of andersoortige samenwerking bij door anderen georganiseerde activiteiten die te maken hebben met Zuid Afrika of waar veel potentieel betrokkenen bij ZA komen zoals: Big5inTown Afrika festivals Festival Mundial Afrikadag Evert Vermeerstichting etc.	uitvoeren Samenwerking met Big5inTown mbt sponsorwandeling				
			1.3.	Aantal vaste donateurs consolideren op 125	1.3.1	Verwerken binnenkomende donaties	Target 25000€	Target 25000€	Target 25000€	Target 25000€
			1.3.2		Donateurs koesteren door waardering en zorgvuldigheid in info en contact en specifieke activiteiten	Activiteit tijdens Afrovibes				
		1.3.3	nieuwsbrief		2x p.j.	2x p.j.	2x p.j.	2x p.j.		
2	Het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van Zuid-Afrikaanse vrouwen middels een opleiding	2.1.	Samenwerken met partnerorganisatie in ZA, welke zich inzet voor hoger onderwijs mogelijkheden van kansarme zwarte ZA vrouwen.	2.1.1	Relatie met REAP onderhouden en verstevigen via mail en Skype. Bij een eventuele reis van een bestuurslid aan ZA op bezoek gaan.	Uitvoeren	Uitvoeren 1x op bezoek	Uitvoeren	Uitvoeren 1x op bezoek	
				2.1.2	Afspraken met REAP evalueren en bijstellen mbt: . kwaliteit en kwantiteit van	1x in bestuur	1x in bestuur	1x in bestuur	1x in bestuur	

				begeleidingsprogramma . rapportages voortgang studieresultaten . verdeling in de besteding van geld . frequentie en inhoud verslaglegging					
	2.2.	Geld doneren om zoveel mogelijk kansarme talentvolle zwarte ZA vrouwen de mogelijkheid te geven te laten studeren	2.2.1	Jaarlijks vaststellen van aantal vrouwen die ondersteund worden middels het begeleidingsprogramma van REAP	Target 18	Target 36	Target 36	Target 36	
	2.3.	Professionalisering en kwaliteit partnerorganisatie vergroten	2.3.1	NCDO project mbt organisatieontwikkeling en capaciteitsvergroting implementeren en afronden	Project afgerond en verslag naar NCDO				
3	Het bevorderen van de daadwerkelijke betrokkenheid van Nederlanders bij de ontwikkeling van de Zuid Afrikaanse samenleving	3.1.	Outreachend: door informatieverschaffing aan organisaties, groepen die interesse tonen of daar om vragen	3.1.1	Rotary ?	uitvoeren	uitvoeren	uitvoeren	uitvoeren
				3.1.2	artikeltjes/advertenties in tijdschriften: . Onze Wereld . IS . ZAM	uitvoeren	uitvoeren	uitvoeren	uitvoeren
4	Het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande – in de ruimste zin genomen – in verband staat of daaraan bevorderlijk kan zijn	4.1.	Kwaliteit, betrouwbaarheid, en transparantie van TLS garanderen	4.1.1	CBF certificering voor kleine goede doelen geldig tot 1/10/2012			Verlenging overwe gen	
				4.1.2	Opstellen 2-jaarlijks wervingsplan	uitvoeren		uitvoeren	

6. Organisatie TLS

Het Tania Leon Studiefonds is een kleine organisatie, waarin het bestuur zowel besluitvormend als uitvoerend is. Het bestuur bestaat uit 6 leden, waarvan voorzitter, penningmeester in functie zijn benoemd. Bestuursleden zetten zich belangeloos in en voelen zich betrokken bij vrouwenemancipatie en bij de ontwikkelingen in Zuid-Afrika. De stichting moet het hebben van de idealistische gedrevenheid van haar bestuursleden. Het TLS kiest in de praktijk voor een platte structuur. Daarin komen de motivaties en de inzet van de bestuursleden het best tot hun recht. Voorzitterschap en voorbereiding van de agenda rouleren bij toerbeurt. De taken zijn bij bestuursbesluit verdeeld. Zie hiervoor de bijlage.

7. De jaarcyclus

Effectief werken vereist een zekere planning. De cyclus van *Analyse, Plan, Do, Review* herhaalt zich jaarlijks.

Om doelen te realiseren is het van belang om systematisch stil te staan bij wat gerealiseerd is; te analyseren wat de redenen zijn van afwijkingen in beoogde resultaten of targets en na te gaan wat dat betekent voor de voortgang in de komende periode.

Een meerjarenplan is in die zin nooit een statisch iets. Beoogde doelen en targets kunnen veranderen. Daar dient echter wel een goede analyse aan vooraf te gaan.

In de statuten staan termijnen aangegeven waarin jaarverslag en jaarplan in het bestuur aan de orde moeten komen. Deze zijn leidraad voor de planning van de bestuursactiviteiten en voor de besluitvorming.

onderwerp	Actie	Wie bereid voor	planning
a.Verslag van activiteiten	Bespreking in bestuur	bestuurslid	Voor 1 mei
b.Financieel verslag	Bespreking in bestuur	penningmeester	Voor 1 mei
Jaarverslag (a+b)	Vaststelling in bestuur	Bestuurslid en penningmeester	Voor 1 juni
	Accountantscontrole	penningmeester	Voor 15 juni
Goedgekeurd jaarverslag	Verzending/publicatie	Secretaris	Voor eind juni
Jaarplan	Bespreking en vaststelling in bestuur	Bestuurslid	Voor eind november
Begroting	bespreking en vaststelling in bestuur	Penningmeester	Voor eind december
Goedgekeurd plan en begroting	presentatie/publicatie	secretaris	Januari

Bijlage: taakverdeling bestuur TLS